

SECTION 21. CULTURE AND ART

Качерова Ольга Георгіївна 

старший викладач кафедри початкової освіти

Бердянський державний педагогічний університет, Україна

ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО, ЯК ФЕНОМЕН ЕТНІЧНОЇ ПРИНАДЛЕЖНОСТІ

Наразі всім відомо, що у нинішніх реаліях мистецтво – це феномен людської свідомості. Зараз дуже висока увага до етнічної приналежності, етнічних особливостей населення планети, саме тому, що нові форми набувають рівня міжнаціональних відносин. З одного боку, з появою таких засобів комунікації, як телефон та Інтернет, ми спостерігаємо тенденцію до глобалізації і, як наслідок, стирання кордонів між різними етнічними групами. З іншого боку, поділ країн на «багаті країни» та «країни третього світу», політичні конфлікти, дискримінація, що призводять до зміцнення цього кордону між етнічними групами [4].

Таким чином, людство зустрічається з питанням, як зберегти культурні цінності, притаманні окремим народам, і одразу примножити глобальні цінності і бути «відкритими» для чогось нового.

Мистецтво зародилося ще у доісторичні часи, коли людині доводилося щодня боротися за своє існування. Оригінальне мистецтво відбивало релігійні уявлення стародавніх народів і мало виразний характер, коли образи, співи, пантоміма мали містичне значення і вважалося, що вони забезпечують успішне полювання та рятують життя. Через це, створюючи і сприймаючи художні образи, люди розвивалися емоційно, естетично та розумово, внаслідок чого, ставали сильніше.

Вже тоді вони милувалися красою і прагнули прикрасити своє житло. Художнє оздоблення предметів побуту і стає основою декоративно-прикладного мистецтва.

Основою будь-якого виду мистецтва є мистецтво народу. Найвиразніші характеристики народної творчості знайшли своє відображення в декоративно-прикладному мистецтві, оскільки воно завжди поруч з людиною в її житті і є доступним. Тому найяскравіші враження про особливості характеру кожного народу дає нам його загальне мистецтво. У ньому є давні традиції, вірування, естетичні та моральні ідеали, а отже, і душа народу [1].

Народне мистецтво — це художня колективна, творча, діяльність народу, що відображає його життя світогляд, морально-естетичні ідеали.

Прикладне мистецтво та ремесла тісно пов'язані з промислами, що сформували матеріальну культуру кожного народу. Таким чином, поділ у декоративно-ужитковому мистецтві насичене назвами різних видів діяльності народних майстрів. Різноманітність ремесел характеризується трьома основними виразними засобами: стилізацією, контрастом та символізмом

Стилізація - це процес спрощення предмета за формою та кольором на основі виділення його найбільш виразних ознак. Важливим етапом у стилістиці зображення є декоративний принцип підбору кольорів: їх обмеженість, яскравість і контраст.

Контрастність є яскраво вираженою протилежністю всіх якостей і властивостей. Поєднання світлого і темного, теплого і холодного, світлого і важкого кольорів – це вважається контрастом. Символіка в декоративно-прикладному мистецтві здійснюється за допомогою образів, що є важливими, традиційними знаками-символами для культури певного народу чи людства в цілому [2].

Декоративне мистецтво — це мистецтво достатку, мистецтво розкоші. Народне декоративне мистецтво розвивалося у двох основних напрямках — домашньому промислі та організованому ремеслі, пов'язаному з ринком. Вони йшли паралельно, впритул обертаючись один на одного.

Сьогоднішніх реаліях декоративне мистецтво є багатограним художнім явищем. Він процвітає в таких сферах, як традиційне, професійне та аматорське народне мистецтво. Ці гілки значні і далеко не ідентичні. Між ними існують тісні взаємини та істотні відмінності. Народне ужиткове мистецтво — це народні промисли, що представляють собою промислове виготовлення художніх виробів з обов'язковим використанням творчої ручної праці [3].

Між прикладним і декоративним типами є проміжний тип: декоративно-прикладний, який поєднує побутові функціональні якості комбінованої просторової структури та художні вирази відповідного декору. Це художня обробка дерева, художнє ткацтво, художня обробка каменю, художнє скло, художня обробка шкіри та рогу, художнє ткацтво, художня кераміка, в'язання, килимарство, вишивка, мереживо, виготовлення виробів з бісеру, емалі, меблів, посуду, предметів декору для дому, іграшки, одяг, прикраси. Все це відноситься до декоративно-прикладного мистецтва. Кожен із видів унікальний за своєю специфікою матеріалів, технологічним процесом обробки.

Висновки. На твори мистецтва і ремесел впливає духовне наповнення часу. Вони пов'язані як з матеріальною, так і з духовною культурою, відповідають не лише економічному та технологічному рівню свого часу, а й духовному світогляду народу, якому обслуговують. Тому не лише образотворче, а й об'єктивне мистецтво може розвивати людські почуття, повагу до людини та її праці, виховувати дух демократизму та доброти. Сьогодні декоративно-прикладне мистецтво вважається важливою художньою цінністю, яка виконує багато функцій – пізнавальну, комунікативну, естетичну та виховну, як у учнів так і у дорослих.

Список використаних джерел:

1. Види декоративно-прикладного мистецтва Вилучено з: <https://narodna-osvita.com.ua/6987-vidi-dekorativno-prikladnogo-mistectva.html>
2. Власюк О., Підготовка майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва до використання традицій виготовлення українського народного вбрання у професійній діяльності: методичний аспект: навчально-методичний посібник. Рівне: Волинські обереги, 2016. 100 с.
3. Ганжа.М., Мистецтво дизайну в освітньому середовищі як засіб естетичного виховання особистості: Нова педагогічна думка. 2018. №1 (93). С.171-174. Вилучено з: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2019/13/part_2/18.pdf
4. Декоративно-прикладне мистецтво України в полікультурному просторі. Вилучено з: <https://library.rshu.edu.ua/virtualni-vystavki/797-ukrajinske-dekorativno-prikladne-mistetstvo-v-polikulturnomu-prostori>